

Sygn.akt III AUa 420/12

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 11 września 2012r.

Sąd Apelacyjny - Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Białymstoku,

III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w składzie:

Przewodniczący: SSA Bożena Szponar - Jarocka

Sędziowie: SO del. Marek Szymanowski (spr.)

SA Maria Jolanta Kazberuk

Protokolant: Barbara Chilimoniuk

po rozpoznaniu w dniu 11 września 2012 r. w Białymstoku

sprawy z wniosku J. K.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w P.

o ustalenie kapitału początkowego

na skutek apelacji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w P.

od wyroku Sądu Okręgowego - Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Ostrołęce III Wydziału Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

z dnia 14 lutego 2012 r. sygn. akt III U 683/11

oddala apelację.

Sygn akt III A Ua 420/12

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 18.07.2011 r. znak (...) - 2003 Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w P. odmówił przeliczenia J. K. wartości kapitału początkowego poprzez uwzględnienie w podstawie wymiaru kapitału początkowego wynagrodzenia otrzymanego przez okres 12 miesięcy po zwolnieniu do rezerwy oraz odmówił zaliczenia okresu, przez który to świadczenie było wypłacane, do stażu ubezpieczeniowego.

J. K. wniósł odwołanie od powyższej decyzji domagając się o uwzględnienia w podstawie wymiaru kapitału początkowego dodatkowo w 1979 r. - kwoty 21.800 zł i w 1980 r. - kwoty 41.080 zł. Nadto wniósł o zaliczenie okresu, w którym wypłacane było mu to świadczenie - do stażu ubezpieczeniowego.

Wyrokiem z dnia 14 lutego 2012 r. Sąd Okręgowy w Ostrołęce rozpoznając wniesione odwołanie od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w P. z dnia 18 lipca 2011 r. zmienił zaskarżoną decyzję w ten sposób, że do podstawy wymiaru kapitału początkowego J. K. przyjmuje dodatkowo w 1979 r. kwotę 21.800 zł i w 1980 r. kwotę 41.080 zł, a w pozostałym zakresie oddalił odwołanie.

U podstaw wyroku Sądu Okręgowego legły następujące ustalenia i wywód prawny: Decyzją z dnia 24.03.2011 r. organ rentowy ustalił J. K. wartość jego kapitału początkowego. Do obliczenia podstawy wymiaru kapitału początkowego przyjęto przeciętną podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne z 20 lat kalendarzowych wybranych z całego okresu ubezpieczenia. Ustalony z tego okresu wskaźnik wysokości podstawy wymiaru kapitału wyniósł 71,65%. W podstawie wymiaru kapitału ZUS uwzględnił uposażenie, które J. K. otrzymał w czasie pełnienia zawodowej służby wojskowej. Nie uwzględnił natomiast świadczenia pieniężnego, które J. K. miał wypłacane przez 12 miesięcy po zwolnieniu go ze służby wojskowej. Świadczenie to wypłacane było w okresie od dnia 01.09.1979 r. do dnia 31.08.1980 r.

Sąd Okręgowy stwierdził, iż w sprawie sporne były dwie kwestie a mianowicie :

- 1) czy kwoty wypłacone J. K. tytułem świadczenia pieniężnego w 1979 r. i 1980 r. powinny być wliczone do podstawy wymiaru kapitału początkowego;
- 2) czy okres, za który przysługiwało to świadczenie, czyli od dnia 07.08.1979 r. do dnia 31.08.1980 r., powinien być wliczony do stażu ubezpieczeniowego.

Rozważając pierwszą z tych kwestii Sąd Okręgowy stwierdził, że J. K. został zwolniony ze służby wojskowej do rezerwy dnia 06.08.1979 r. Następnie przez okres 12 miesięcy otrzymywał świadczenie pieniężne. Zgodnie z art. 95 pkt 1 ustawy z dnia 11.09.2003r. o służbie wojskowej żołnierzy zawodowych (t. jedn. Dz.U. z 2010r., Nr 90, poz.593) - żołnierzowi zwolnionemu z zawodowej służby wojskowej, niezależnie od odprawy, o której mowa w art. 94, przysługuje przez okres jednego roku po zwolnieniu ze służby wypłacane co miesiąc świadczenie pieniężne w wysokości kwoty uposażenia zasadniczego wraz z dodatkami o charakterze stałym, należnego w ostatnim dniu pełnienia służby. Pomiędzy stronami bezsporne jest, że w 1979 r. J. K. uzyskał z tego tytułu 21.800 zł, a w 1980r. - 41.080 zł. Zdaniem Sądu Okręgowego sporne kwoty nie stanowiły uposażenia. Z art. 71 ust. 1 w/w ustawy - wynika bowiem, że żołnierze zawodowi otrzymują uposażenie i inne należności pieniężne określone w ustawie. Natomiast art. 73 ust. 1 w/w ustawy wymienia, jakie inne należności pieniężne otrzymują żołnierze zawodowi. W pkt 9 tegoż przepisu wyszczególnione są należności związane ze zwolnieniem z zawodowej służby wojskowej.

A zatem sporne świadczenie wypłacone J. K. należało do tej kategorii świadczeń.

Zgodnie z § 14 ust. 1 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 01.04.1985 r. w sprawie szczegółowych zasad ustalania podstawy wymiaru emerytur i rent (tekst jedn. Dz.U. z 1989 r., Nr 11, poz.63) - przy ustalaniu podstawy wymiaru dla osób, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 14 grudnia 1982 r. o zaopatrzeniu emerytalnym pracowników i ich rodzin (Dz. U. Nr 40, poz. 267, ze zm.), uwzględnia się odpowiednio składniki uposażenia i inne należności przyjmowane do podstawy wymiaru według przepisów odrębnych, dotyczących zaopatrzenia emerytalnego tych osób. Powoływany art. 3 ust.3 ustawy z dnia 14 grudnia 1982 r. o zaopatrzeniu emerytalnym pracowników i ich rodzin wymienia m.in. żołnierzy zawodowych. Natomiast Uchwała Nr 157 Rady Ministrów z dnia 07.12.1976 r. w sprawie wynagrodzeń wypłacanych poza planowanym funduszem płac (M.P. z 1976r., Nr 43, poz.211 ze zm.) w załączniku nr 3 w punkcie 36 wymienia świadczenia pieniężne wynikające z układów zbiorowych pracy lub innych przepisów szczególnych. Załącznik ten został skreślony z dniem 01.01.1981 r., co oznacza, że obowiązywał w spornym okresie.

Zatem reasumując Sąd pierwszej instancji stwierdził, że świadczenie pieniężne, które otrzymał J. K. w okresie od dnia 01.09.1979 r. do dnia 31.08.1980 r. winno być wliczone do podstawy wymiaru kapitału bowiem świadczenie pieniężne wynikające z przepisu szczególnego, jakim jest art. 95 ust. 1 ustawy z dnia 11.09.2003 r. o służbie wojskowej żołnierzy zawodowych i dlatego na mocy art. 477¹⁴§ 2 k.p.c. zmienił zaskarżoną decyzję i przyjął dodatkowo do podstawy wymiaru kapitału początkowego w 1979 r. kwotę 21.800 zł i w 1980r. 41.080 zł.

Dalej idące żądanie wnioskodawcy Sąd Okręgowy oddalił uznając je w zakresie żądania zaliczenia do stażu ubezpieczeniowego okresu od dnia 07.08.1979 r. do dnia 31.08.1980 r. za niezasadne. Przy czym Sąd rozpoznawał żądanie z tego tytułu tylko za okres do dnia 31.03.1980 r., gdyż okres od dnia 01.04.1980 r. ZUS zaliczył odwołującemu

jako okres składkowy z tytułu zatrudnienia w Urzędzie Wojewódzkim w O.. Sąd Okręgowy przytoczył, iż zgodnie z art. 6 ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 17.12.1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jedn. Dz. U. z 2009r., Nr 163, poz.1227 ze zm.) - okresem składkowym jest okres czynnej służby wojskowej w Wojsku Polskim lub okresy jej równorzędne albo okresy zastępczych form tej służby. W spornym okresie J. K. nie pozostawał w czynnej służbie wojskowej w Wojsku Polskim. Nie był to również okres jej równorzędny ani okres zastępczych form tej służby.

Apelację od tego wyroku wywiódł organ rentowy, który zaskarżył go w części uwzględniającej odwołanie i zarzucając zaskarżonemu orzeczeniu zakresie naruszenie prawa materialnego, tj.:

- przepisów art. 174 ust. 1 i 3 ustawy z dnia 17.12.1998 r. o emeryturach i rentach z FUS (Dz. U. Nr 162, poz.1118 z późn. zm.) w związku z art. 15 ust. 1 i ust. 6 tej ustawy poprzez uznanie, że wypłacone odwołującemu się kwoty pieniężne po zwolnieniu ze służby wojskowej do rezerwy w wysokości 21.800,00 zł w 1979 r. i 41.080 zł w 1980 r. wlicza się do podstawy wymiaru kapitału początkowego jako stanowiące podstawę wymiaru składek,

- przepisu § 14 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 1.04.1985 r. w sprawie szczegółowych zasad ustalania podstawy wymiaru emerytur i rent (tj. : Dz. U. z 1989 r., Nr 11, poz. 63) w związku z art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 14.12.1982 r. o zaopatrzeniu emerytalnym pracowników i ich rodzin (Dz. U. Nr 40, poz. 267 ze zm.) oraz art. 4 ustawy z dnia 16.12.1972 r. o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych i ich rodzin (j.t. : Dz. U. z 1983 r., Nr 29, poz. 139 ze zm.) poprzez uznanie, że kwoty pieniężne wypłacone odwołującemu się po zwolnieniu do rezerwy stanowią podstawę wymiaru emerytury .

Sąd Apelacyjny zważył co następuje:

Apelacja nie jest zasadna, aczkolwiek wywody uzasadnienia Sądu pierwszej Sąd Apelacyjny podziela tylko częściowo. Niewątpliwie zagadnienie jakie pojawiło się w niniejszej sprawie nie zostało dotychczas w orzecznictwie rozstrzygnięte i nastęrcza problemy już co do samego zakwalifikowania przedmiotowego świadczenia, które pobierał wnioskodawca, tj. czy było to uposażenie , czy świadczenie innego rodzaju. Sąd Okręgowy analizował sporne świadczenie wnioskodawcy pobierane w okresie 12 miesięcy po zwolnieniu ze służby tj. od 01.09.1979 r. do 31.08.1980 r. w odniesieniu do przepisów ustawy z dnia 11.09.2003 r. o służbie wojskowej żołnierzy zawodowych, wywodząc z art. 95 pkt 1 teje ustawy, iż jest to świadczenie pieniężne w rozumieniu tej ustawy. Do przepisów między innymi tej ustawy odwoływał się również organ rentowy w odpowiedzi na odwołanie (k. 9). Zdaniem Sądu Apelacyjnego oceny jakiego rodzaju było to świadczenie należało dokonać według stanu prawnego miarodajnego do nabycia prawa do tego świadczenia. We wspomnianym okresie powołana przez Sąd Okręgowy ustawa nie obowiązywała, a służbę wojskową żołnierzy zawodowych regulowały przepisy ustawy z dnia 30 czerwca 1970 r. o służbie wojskowej żołnierzy zawodowych (Tj. Dz.U.1997 Nr 10 poz. 55) . Zgodnie z art. 84 teje ustawy żołnierzom zawodowym zwolnionym z zawodowej służby wojskowej przysługuje odprawa, uposażenie oraz inne należności związane ze zwolnieniem z tej służby według zasad określonych w ustawie o uposażeniu żołnierzy. Przepis ten odsyłał zatem w zakresie uprawnień żołnierzy zawodowych zwalnianych ze służby do przepisów ustawy z dnia 17 grudnia 1974 r. o uposażeniu żołnierzy (Dz.U.1992 Nr 5, poz.18). Art. 18. ust. 1. teje ustawy przewidywał, iż żołnierzom zwolnionym z zawodowej służby wojskowej, niezależnie od odprawy, przysługują następujące należności pieniężne:

- 1) co miesiąc przez okres roku po zwolnieniu ze służby **uposażenie zasadnicze** wraz z dodatkami o charakterze stałym, należne na ostatnio zajmowanym stanowisku służbowym; dodatek rodzinny wypłaca się w wysokości i według zasad przewidzianych dla żołnierzy pełniących zawodową służbę wojskową,
- 2) ekwiwalent pieniężny za urlop wypoczynkowy nie wykorzystany w roku zwolnienia ze służby,
- 3) zryczałtowany ekwiwalent pieniężny za nie wykorzystany w roku zwolnienia ze służby przejazd na koszt wojska, przewidziany w przepisach o służbie wojskowej żołnierzy zawodowych,

4) zwrot kosztów jednorazowego przejazdu żołnierza i członków jego rodziny oraz kosztów przewozu urządzenia domowego do obranego przez żołnierza miejsca zamieszkania w kraju - według zasad przewidzianych przy przeniesieniach służbowych, jeżeli przesiedłą się do innej miejscowości w ciągu pięciu lat od dnia zwolnienia ze służby.

Powołany wyżej przepis art. 18 ust.1 pkt 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1974 r. niewątpliwie wskazuje na to, iż świadczenie przysługujące żołnierzom zwolnionym z zawodowej służby wojskowej - co miesiąc przez okres roku po zwolnieniu ze służby - było w istocie nadal uposażeniem - w wysokości uposażenia zasadniczego wraz z dodatkami o charakterze stałym, należnym na ostatnio zajmowanym stanowisku służbowym. Wątpliwości w tym względzie nie pozostawiają również ust. 3 i 4 powołanego art. 18 tejże ustawy, które w odniesieniu do świadczeń, o których mowa w art. 18 ust. 1 pkt używają określenia: „...uposażenie określone w ust. 1 pkt 1...”. Skoro w świetle powyżej przytoczonych przepisów pobierane przez wnioskodawcę świadczenie było uposażeniem stosownie do art. 18 ust. 1 pkt 1 powołanej wyżej ustawy z dnia 17 grudnia 1974 r. o uposażeniu żołnierzy, to zdaniem Sądu Apelacyjnego nie ma powodów, by je traktować inaczej, niż uposażenie pobierane w okresie służby zawodowej, o którym mowa w art. 58 ust. 1 ustawy z dnia 30 czerwca 1970 r. o służbie wojskowej żołnierzy zawodowych (tj. Dz.U.1997 Nr 10 poz. 55) w zakresie uwzględniania tych kwot w podstawie wymiaru kapitału początkowego. Za takim rozumowaniem przemawia zatem wola samego ustawodawcy, który posłużył się tym samym pojęciem uposażenie, określając należne żołnierzowi przez rok świadczenie i utrzymując w istocie tę samą jego wysokość, co prowadzi do wniosku, że ustawodawca nie łączył z samym faktem zwolnienia żołnierza zawodowego z służby zmiany rodzaju należnego mu świadczenia, dalej było to uposażenie. Powyższa wykładnia przesądza to zasadności uwzględnienia tegoż uposażenia w podstawie wymiaru kapitału początkowego wnioskodawcy. Zgodnie bowiem z § 14 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 1 kwietnia 1985 r. w sprawie szczegółowych zasad ustalania podstawy wymiaru emerytur i rent (tj. : Dz. U. z 1989 r., Nr 11, poz. 63) przy ustalaniu podstawy wymiaru dla osób, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 14 grudnia 1982 r. o zaopatrzeniu emerytalnym pracowników i ich rodzin uwzględnia się odpowiednio składniki uposażenia i inne należności przyjmowane do podstawy wymiaru według przepisów odrębnych, dotyczących zaopatrzenia emerytalnego tych osób. Jak wiadomo powoływany art. 3 ust.3 ustawy z dnia 14 grudnia 1982 r. o zaopatrzeniu emerytalnym pracowników i ich rodzin dotyczył między innymi właśnie żołnierzy zawodowych. Nie ma zatem powodów, dla których sporne uposażenie pobierane przez wnioskodawcę nie podlegałoby uwzględnieniu w podstawie wymiaru jego kapitału początkowego stosowanie do art. 173 ust. 1a i art. 174 ust. 1-3 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2004 r., Nr 39, poz. 353 z późn. . zm.).

Reasumując powyższe rozważania mimo częściowo odmiennej wykładni przepisów przez Sąd Apelacyjny rozstrzygnięcie Sądu Okręgowego jest trafne, a Sąd ten nie dopuścił się obrazy przepisów prawa materialnego wskazanych w apelacji .

W tym stanie rzeczy Sąd Apelacyjny na podstawie art. 385 k.p.c. wniesioną apelację oddalił .